

Referat despre poezia Paradis in destramare scrisa de Lucian Blaga - a doua parte

"Apa vie" a fantanii - simbol al adevarului ascuns - contaminata de desertaciune si lipsita de puterile de altadata, e invadata de semnele mortii, iesind de sub zodia inceputului. Profetia anunta descompunerea a tot ce fusese forma de manifestare a divinului: "odata vor putrezi si ingerii sub glie..."

Caderea in profan ia infatisarea intunecarii si dislocarii sensurilor initiale, care asigurau echilibrul universal. Doar apele din adanc mai pastreaza "adevarul" mitic neatins de "raul" si de moartea spirituala, moartea mitului:, fretutindeni pe pajisti si pe ogor / serafimi cu parul nins / inseteaza dupa adevar, / dar apele din fantani / refuza galetile lor". "Trupul trist, razvratit si singur, e pasibil de instrainare definitiva de mituri si povesti, pierzandu-si, astfel, determinarea initiala de fiinta daruita cu har si lumina bucuriei pure.

Asadar, adevarul se refuza. Adevarul se trage in adanc, departe de cunoasterea umana. De aceea, paradisul nu mai are sens, nu mai are lumina, viata e contaminata de moarte, "fapturile" divine cad in fenomenal supu-nandu-se legilor "somnului" descompunerii, adica mortii. Daca acesta e sensul trecerii si, nuanat, al "marii treceri", atunci tragedia se naste nu din pieirea lenta a ceea ce era viu, ci din consumarea si degradarea ireversibila a ceea ce era spirit, a ceea ce apartinea absolutului, divinului.

Discursul e expresiv in ambele registre: interior si exterior. In muzicalitatea grava, adanca, a expresiei verbale, se ghiceste resortul interior care a generat tristetea funciara a glasului de profet. Limbajul, ca suport imediat al solemnitatii patetice, atrage atentia prin predominanta substantivelor - de unde accentul (cautat sau nu) asupra ontologicului. "Materia" e ferma si palpabila, ca in textele de debut blagiene. Imponderabilul devine concretete, substanta a carei distribuire in spatiul terestrului justifica insasi consistenta lumii pe care omul o poate percepe. Paradoxurile verbale sustin ideea unei amenintari dureroase a absolutului ce-si pierde atributul definitoriu: durata. Contrastele se nasc intai la nivelul relatiei dintre nume, apoi intre nume si verbe. Unele verbe preiau, de altfel, greutatea tuturor semnificatiilor: "refuza", "se plang", "trece", "stinge", zgribulind', "se culca", "va seca", "vor putrezi". Campul lor semantic e unul negativ. Suntem in spatiul adevarului refuzat, al atingerii mortii, al noptii premature, malefice.

La nivel formal, cititorul observa mai intai elaborarea, in ciuda ideii de libertate pe care o presupune asemenea tip de vers. Rima imbratisata, la distanta, masura atingand in multe versuri un numar apropiat de silabe, ritmul ascendent in consonanta cu dramatismul continutului, aliteratia ("Avand fara indemn / cu pluguri de lemn, / arhangheli se plang..."), finetea asociierilor sunt calitati specifice usor de regasit in numeroase texte la Blaga.